Hallituksen esitys väliaikaiseksi voittoveroksi (HE 320/2022)

Fortumin pääviestit ja ehdotukset

Hannu Jokinen

26.1.2023

fortum
For a cleaner world

Hallituksen esitys sähköalan voittoveroksi (HE 320/2022) - Fortumin pääviestit

- HE-luonnoksessa ehdotettu voittoveromalli poikkeaa merkittävästi katteen, määräytymisperusteiden, ajallisen keston ja taloudellisten vaikutusten osalta EU:n tuottokattoasetuksesta ja aiheuttaa siksi suomalaisille sähköyhtiöille ja Suomelle investointiympäristönä merkittäviä negatiivisia vaikutuksia.
  - Lakiehdotus aiheuttaa selkeän kilpailuhaitan erityisesti suhteessa Ruotsiin, joka valmistautuu voimaansaattamaan EU:n tuottokaton täysin EU-asetuksen mukaisesti, eli leikkaamaan 90 % inframarginaalisten teknologioiden yli €180/MWh tuotosta.
    - Suomen hallitus arvioi voittoveron tuottavan € 0,5 – 1,3 miljardia vuoden 2023 aikana. Ruotsin hallitus ennakoi tuottokaton tuottavan noin € 15 miljoonaa tuottokaton voimassaoloaikana (1.3. – 30.6.2023).
  - Esitetyillä parametreillä eli 30 % vero yhtiöiden oman pääoman tuotolle siltä osin kun Suomessa syntynyt tulos ylittää 10 % tuoton laskettuna sähköliiketoimintaan sitoutuneen oman pääoman määrälle verovuonna 2023, vero tulee koskemaan myös yritysten normaalituottoja.
    - Kyseessä on siten sähköalaan kohdistuva lisävero samaan aikaan, kun toimitusvarmuuden parantamiseksi tarvitaan kipeästi uusia investointeja puhtaaseen sähköntuotantoon.
  - Voittovero lisäisi investointiepävarmuutta koska se koskisi koko verovuotta 2023, toisin kuin ainoastaan 30.6.2023 saakka voimassa oleva EU:n tuottokatto. Ruotsissa hallitus suunnittelee tuottokaton olevan voimassa vain 4 kk ajan.
    - Koko verovuoden voimassa oleva vero herättää epäilyksen veron jatkamisesta myös seuraavalle vuodelle.
  - Voittovero on syrjivä, koska se kohtelee erilaisia yritysrakenteita (toiminnallisia ja taloudellisia) eri tavalla.
  - Lakiehdotukseen sisältyy oikeudellisia haasteita eikä se vastaa verolainsäädännölle asetettuja läpinäkyvyyden ja ennakoitavuuden kriteereitä.
- Pidämme hyvänä, että eduskunnan talousvaliokunnan ja verojaoston lisäksi myös perustuslakivaliokunta arvioi esityksen.

fortum
For a cleaner world

Hallituksen esitys sähköalan voittoveroksi (HE 320/2022) - Fortumin ehdotukset

- Suomen tulisi korvata esitetty windfall-vero EU:n tuottokattoasetuksen mukaisena tuottokattona. Nykyisellään toteutus on ristiriidassa EU-asetuksen tavoitteiden kanssa. Tarvittaessa kansallisesti voidaan säätää EU:n asettamaa €180/MWh alemmasta tuottokatosta.
- Vero ajallinen kesto tulee olla yhdenmukainen EU:n tuottokaton kanssa eli vero olisi voimassa ainoastaan 30.6.2023 saakka. Markkinoille on joka tapauksessa tehtävä selväksi, että kyseessä on kertaluonteinen vero.
- Veron perusteena käytettyä oman pääoman tuottoa tulee laajentaa siten, että myös vieras pääoma huomioidaan. Näin lievennetään veron negatiivisia vaikutuksia investointeihin.
- Mankala-yhtiöiden omistajien tulee voida huomioida oman pääoman tuoton määrittelyssä myös Mankala-yhtiöiden pääoma (oman omistusosuutensa puitteissa).
- Sähkön myyntiyhtiöt tulee kokonaisuudessaan vapauttaa ylimääräisestä voittoverosta sillä edellytyksellä, että myyjäyhtiö ostaa myymänsä sähkön markkinaehtoisesti.

fortum
For a cleaner world

Liitteet

fortum
For a cleaner world

HE-esitys verottaa suomalaista tuottajaa huomattavasti EU:n mallia rajummin

Vuoden 2023 Suomen hinta-aluetuotteen noteeraukset vuoden 2022 aikana ja Suomen, Ruotsin ja EU:n mallien vaikutusalue

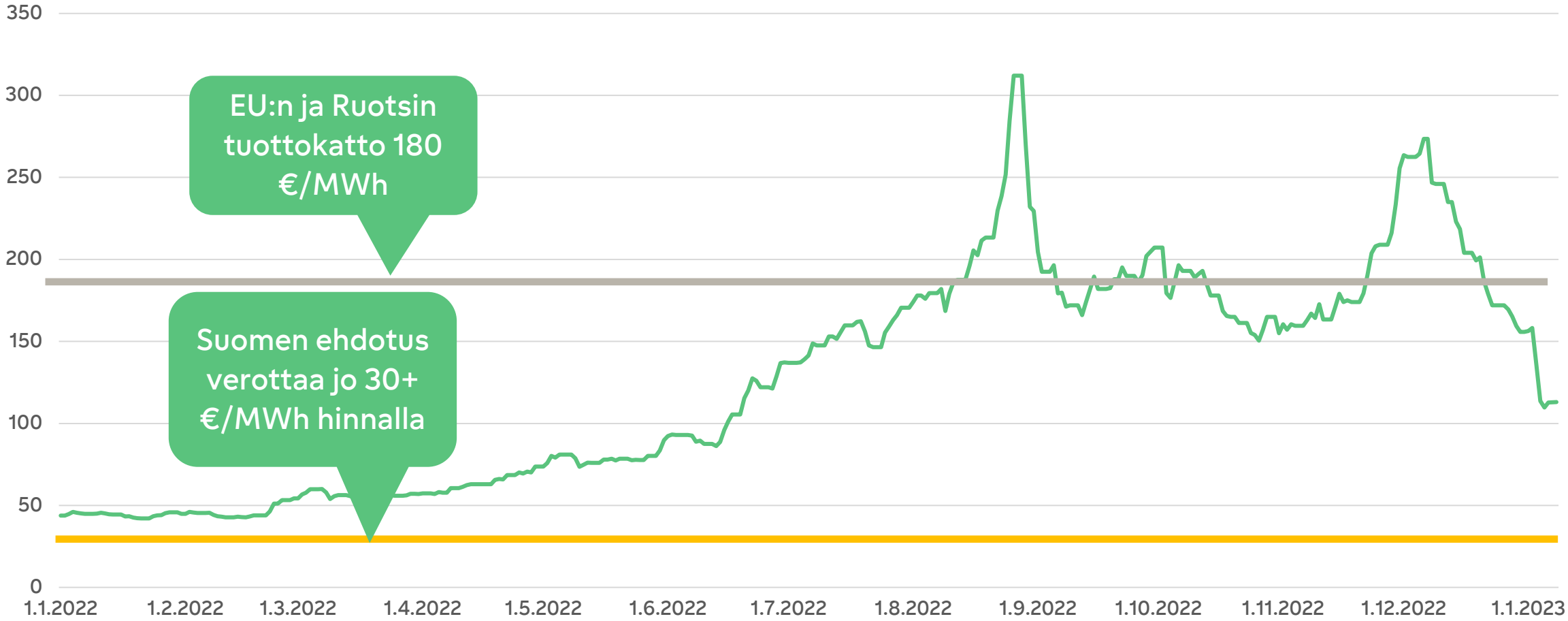

fortum
For a cleaner world

HE-esitys verottaa suomalaista tuottajaa huomattavasti EU:n mallia rajummin

Suomen hinta-aluetuotteen Spot -hinnat tunneittain 1.1. – 20.1.23 (480 tuntia) ja Suomen, Ruotsin ja EU:n mallien vaikutusalue

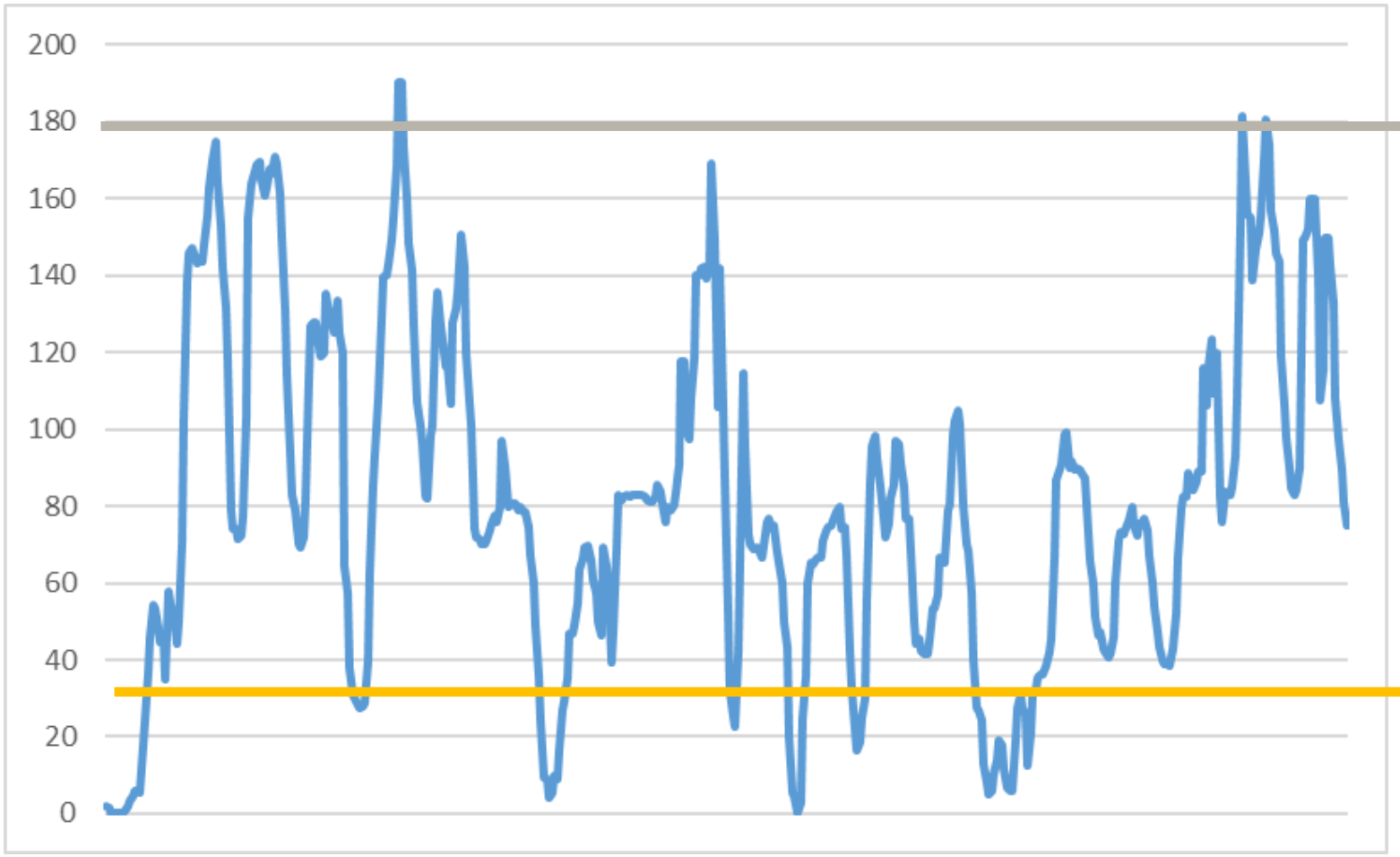

EU:n ja Ruotsin tuottokatto 180 €/MWh, 3 tuntia ylitti rajan 1.1. – 20.1.23

Suomen ehdotus verottaa jo 30+ €/MWh hinnalla, 417 tuntia 1.1. – 20.1.23

fortum
For a cleaner world

HE-esitys verottaa suomalaista tuottaja huomattavasti EU:n mallia rajummin, jo noin 60e/MWh sähkön saavutetulla hinnalla maksetaan täyttä veroa

Esimerkkilaskelma efektiivisestä verokannasta edustavalle suomalaiselle sähköntuottajalle

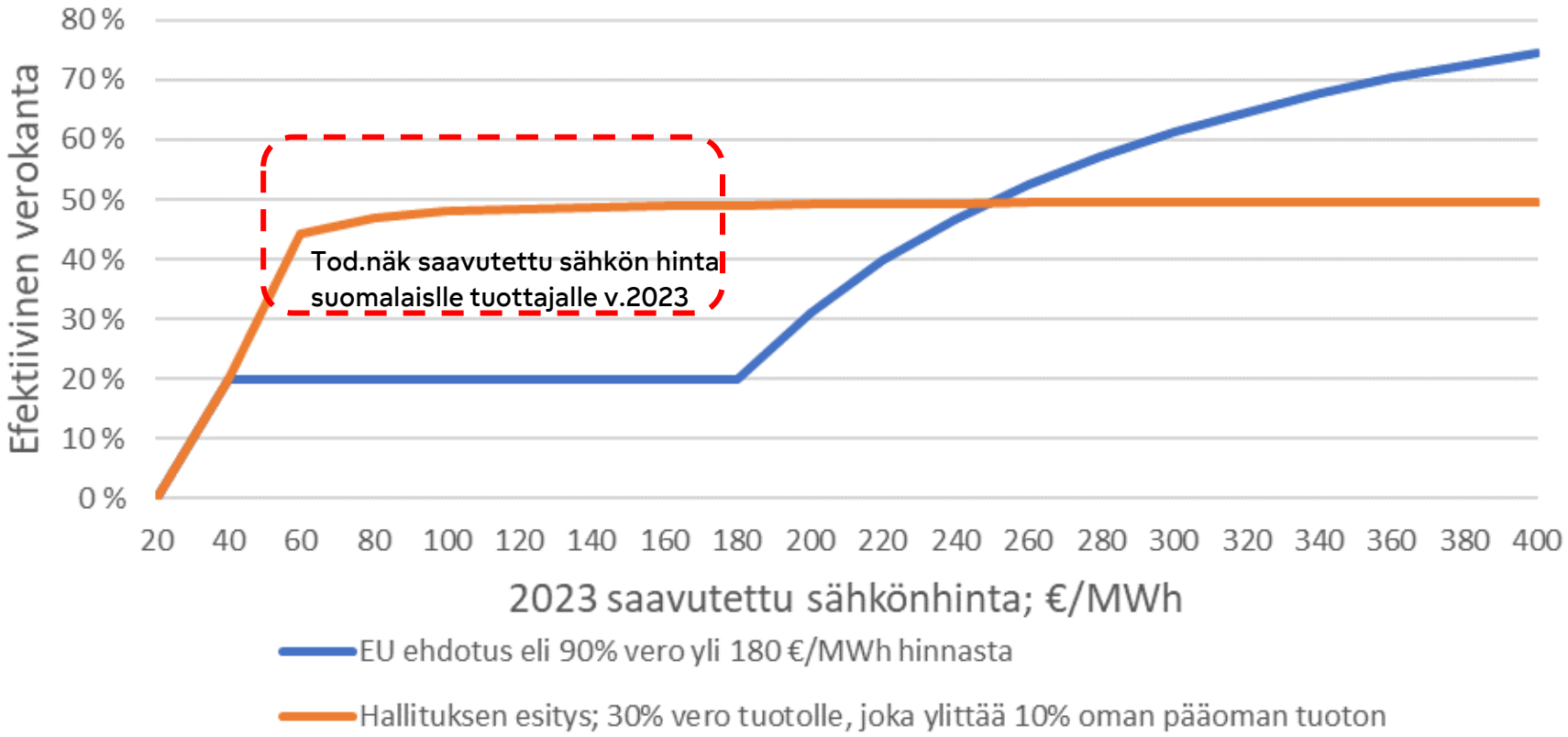

fortum
For a cleaner world

HE-esityksen malli verottaisi ala vahvasti jo matalana ja normaalina sähkön hinnan vuosina

Keskeisten sähköyhtiöiden arvioitu maksettu lisävero HE-esityksen mallin mukaisesti vuosina 2016-2021

miljoonaa euroa	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2016-2021
Vantaan Energia	3,5	0,6	2,0	1,0	0,4	3,9	11,4
UPM Energia Oy	6,0	2,6	19,5	37,3	33,6	50,5	149,5
Helsinki Energia	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	1,0
Tampereen sähkölaitos	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Oulun Energia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Turku Energia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fortum Power and Heat Oy	35,8	39,5	46,9	84,2	59,4	62,0	327,8
Fortum Markets Oy	4,8	3,1	0,3	0,5	1,5	0,0	10,3
Oomi Oy					0,0	0,0	0,0
Väre Oy				0,0	0,0	0,0	0,0
Lumme Energia	0,0	0,0	0,6	0,5	0,0	0,0	1,1
Yhteensä yllä olevat yhtiöt	**50,2**	**45,8**	**69,3**	**123,5**	**95,9**	**116,3**	**501,1**

fortum
For a cleaner world